

**VRBIS HIEROSOLY-//m[a]e, Templiq[ue] in ea origo, &
ho//rum rursus excidium, profana-//tio, aliaeq[ue] uariae
fortuna**

Langen, Rudolf von

Coloniae, Jan. 1517

VD16 L 341

De morte Iosiae regis, & uaria filio[rum] suo[rum] ac nepotum fortuna,
templiq[ue] & ciuitatis sub Chaldæis excidio, & captiui populi in
Babylonem traductione. Cap[itu]l[u]m. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71344)

Quæ cum rex accepisset idcirco cōtingere, quia legitima Dei teræ coloni eius ignorarent. Remisit ad eos illico, ex gente captiua sacerdotē una cum lege Moy si. id est πεντατεύχῳ antiquioribus literis conscripto. Quare legitima Dei Israel, simul & circūcisionem suscipientes, idolis suis nō minus in excelsis sacrificabāt.

Samaria Ab his igitur hæc tera Samaria dicta primum est, similiter & ciuitas metropolis eius eodem est appellata nomine, quæ post ab Herode græce σεβαστη, id est Augusta nominata est. Etsi frequenter ante hanc uastationem regnum illud Samaria, a sacra sit appellatum historia, per anticipationem accipiendum est, quæ non modo apud seculi autores, uerum & ecclesiasticos frequens est.

Hierony. Sic beatus Hieronymus Ezechielem in latinum conuertens, ciuitatem Aegypti ipsius prophetae temporibus, non appellatam Alexandriam, transtulit. non quod Ezechielis tempore Alexandria fuerit, sed postea cum Hieronymus transferret Alexandria nominabat. Sic

Virgilius. Virgilius primo Aeneidos, Lauinaque uenit litora, de Aenea loquens, non quod eo tempore quando Aeneas uenit in Latium, Lauina dicerentur, sed quæ postea Lauina nunc upata sunt. Hæc idcirco fiunt (eodem teste Hieronymo, nono in Ezechielem libro) ut manifestior locus fiat lectoris intelligentiæ. Hæc de decem tribuum captiuitate dicta sint hactenus. Nunc uero ad regni Iudæ, regie simul urbis, & templi illius euersionem properemus. Prius tamen indignam Iosia regis necem describentes.

¶ De morte Iosia regis, & uaria filiorum suorum ac ne-

potum fortuna, templiq; & ciuitatis sub Chaldæis ex-
cidio, & captiui populi in Babylonem traductione.

¶ Caplm. VII.

Hinc post annos circiter centum, tres & triginta. Cum Iosias idolorum quibus to Iosias.
ta infecta Iudæa fuerat uindicacissimus
rex Iuda regnasset, scelerati patris ius-
tissimus filius, a rege Nechaone Aegypti, cum q; bel-
lo congressus est occiditur dum uiam ei per Iudæam
aduersus Assyriorum regem ualido exercitu properan-
tem negauisset. Cuius indignam necem, etsi omnis Iu-
da deplanxit, Hieremias tamen qui tertio decimo eius Hieremi.
anno, iam iuuenis incoeperat pphetare, sacro suo car-
mine sil & futuram breui ciuitatis suae ruinam, q;druplici
planxit alphabeto. Quo carminis genere (quod Græ-
ci *ῥήματα* appellant) Simonides poeta lyricus primum Threnos
apud Græcos usus est, qui annis quadraginta Iosiae mor Simonides
tem antecessit. Et dici potest latinæ lamētum, uel plā-
ctus. Estq; genus metri quod in clarorum hominum fu-
neribus decantabatur. Confosso igitur Aegyptio mu-
rone iustissimo rege, Ioachas qui & Sellum dictus est
secundogenitum filium eius populo teræ regem appellauit.
Qui ut *παράκλητος* liber testimonio est, a rege Aegy-
pti amotus & uinctus est. Nam ut Iosephus autor est, Iosephus.
Rex Aegyptiorum dum fuisset a pugna reuersus, euo-
cauit Ioachas ad semetipsum de ciuitate Syriae, quae di-
citur Emioth, quo cum uenisset. repente eum uinxit, &
seniori eius fratri, ex eodem patre progenito nomine
Eliachim tradidit regnum, nomen ei mutans Ioachim, Ioachim

D iij

eidemq; tributum (centum talenta argenti, & unū aurī) imperauit. Erat hic Ioachim natura nequam, & iniustissimus, neq; deum neq; homines curans. Huius regni anno quarto, mira emergens uirtute Babyloniorū rex Nabuchodonosor, uir natus in concussione terrarum, & terribilis peccatorū ultor a deo missus. Aegyptij Nechaonis imperium subuertere adorsus est, sub quo non modo Aegyptus, uerū omnis Syria tenebat. Cuius cū Nechaon conatus aduertisset, non expectato Nabuchodonosoris aduentu, spe plenus, & superbia tumēs, aduersus eum infesto tendit exercitu. Ad Euphraten itaq; acerrima pugna cōseritur, uinciturq; Nechaon. Euphratē uero Nabuchodonosor trañciens oēm Syriam ad Pelusium usq; (quo terminus est Aegypti & qua solum inuadi potest) præter Iudæam, in suā redegit potestatem. Deinde anno Ioachim octauo, qui Nabuchodonosor quartus fuit, rex Babylonius magno contra Iudæos exercitu ueniens, aut dimiscaturus, aut sane imperaturus tributa, in Iudæa castrametatus ē, ac prouinciā crudelissime populabatur. Redactisq; in ditionem suam plurimis Iudæorū, partē uasorū templi inuasit, ductis secum inf cæteros uel captiuos uel obsides (ut dicere uelimus) Daniele, Azaria, & Misaele, de semine regio pueris. Territus his Ioachim, & barbari regis efferata uictus potētia, tributa quotannis pendere pollicetur, quæ tribus annis imperata subiit. Verū anno tertio, audiens Aegyptios qui se ad magnum bellum parabant aduersus Babylonios denuo pugnaturus, tributa negauit. Sed spe bellicorū

motum Aegypti deceptus est. Nam pugnare aduersus Nabuchodonosor Aegyptij minime praesumpserunt. Porro Hieremias, sicut & alij prophetae plures Iudae regnum ruiturum, urbemque & templum delenda praedixerant. Vaticinabaturque quotidie Hieremias, quia frustra Aegyptiorum spe tenerentur, sed ciuitati impedere, ut uastaretur a rege Babylonis, & rex ipse Ioachim ab eodem uinceretur. Sed haec nulla dicebat utilitate, quoniam qui crederet inuentus est nemo, agente hoc in eorum cordibus ob maxima eorum scelera diuina ultione. Irruentem igitur contra se, horride tempestatis instar, cum ingenti exercitu regem Babylonis, sub pace & foedere, ut Iosephus ait. Rex Ioachim in ciuitatem Iosephus suscepit. Sed ciuitatem ingresso rege Babylonis, barbarica fraude nequaquam fidem seruans, fortissimum quemque iuuenem, & bellis aptum, pulchritudineque decorum occidit. Trucidato insuper rege Ioachim, quem extra urbis portas sub ipsis menibus insepultum iussit abijci. In illius autem locum filium eius Ioachim, qui & dictus est Ieconias substituit. Eos autem qui in magistratibus erant constituti, ad tria usque milia captiuos in Babylonem abduxit. In quos propheta fuit Ezechiel adhuc pene puer. Ieconias autem tribus tantum mensibus regnauit, diebus decem. Recedenti enim cum exercitu Nabuchod. uenit in mentem, ne paterne necis memor Ieconias iunctus Aegyptijs nouas rebelliois turbas excitaret. Misso igitur exercitu (ut ait Iosephus) Ieconiam in Hierosolyma rursum Iosephus obsedit. Ille autem quia natura benignus & iustus fuit, Hieremiae auscultauit, ne ciuitas propter se mala pateret.

ref, m̄em sumēs & cognatos, obsides Babyloniorū ducibus tradidit, accepto ab eis iureiurādo, se ciuitatēq; ab eis tutā fore. Sed rex fidefragus ducum suorū post habito iureiurādo impauit, ut oēs etate ualentes iuuenes, sil' & artifices, captiuos ad se adducerent, quorū nūerus decē milīū octīngentorū & trigīntaduorū fuit. Abduxit & ioachīm cū m̄e & amicis. Hęc autē deditio trāsmigratio Iudæ dicit̄. a q̄ nōnulli supputare uident̄ lxx. captiuitatis Iudæ annos, ut postea dīgeremus. Patruū autē ioachīm Iosīæ filiū Sedechiam natura impiū & supbū, imperās ei tributa, regē cōstituit. Hic regni eius anno octauo, Babylonicū a se uolēs excutere iugū, ad Aegyptiorū regē penetrauit, ut ei foedere & societate uinctus, aduersus Babylonicā posset seruitutē repugnare. Quæ res regi Babylonis compta, magnō ille & formidabilī exercitū e Babylone cōtra Iudæam mouit, & obuia quæq; munita prosternens, ad ipsam Hierosolymorū urbem infestissimū admouit exercitū, & quarto iam ab eo arctius obsidef. Rex uero Aegyptius confederatum sibi & amicum Sedechiam a Babylonijs obsessum audiens, ingentes & ipse uires contrahit, magnorū exercitū prouens in Iudæam, eam si posset soluturus obsidionē, q̄ rex amicus & cōfoederatus claudebat. Sed Babylonijs Nabucho, puocari nō ferēs ab Aegypto, Hierosolymorū obsidiōe inmissa, Aegypto furēs & indignās occurrit, eumq; conferto praelio uictū Syria excedere cōpulit. Illudebant pseudo in teā pphetæ sanctissimo Hieremiæ Sedechiā desipientes, ruiturū dicentes pculdubio nūc Chaldæorū

imperium, neque eos rursus contra se pugnatos. Verum contribules suos qui de provincia sua ad Babylonem commigrassent, cum Dei & templi uasis quae rex impius abstulerat redituros. Sed plenus Deo Hieremias his contraria atque uera per medium urbis ingressus, clamans prophetauit, & dicens male eos facere & perdit, qui regi talia & populo suggererent, quando ab Aegyptijs nullum esset auxiliũ (ut puta uictis) expectandum. Nec eum diuinus quo loquebatur spiritus fallere potuit. Victis namque & fugatis Aegyptijs, ad intermissam Hierosolymae obsidionem Nabuchodonosor uictorem reduxit exercitum. Iuxta etiã Ezechielis uaticinium, aduersus miseram & iam iam perituram urbem, obsidionem ordinauit, munitiones adificauit, & aggeres comportauit, deditque contra eam castra & arietes in circũitu posuit. Qua tam arcta & miserabili obsidione, misero rege & infelicissimis ciuibus, morbo squalore & inedia pene consumptis, obstinata adhuc mente, salubre sancti prophetæ consilium aspernati sunt. Quo factum est ut undecimo Sedechiae anno, obsidionis uero decimo octauo mense, circa noctis medium urbs miserrima caperetur, hostiumque principes sanctum Deo templum ingressi sunt. Quis cladem illius noctis, quis funera fando
 Explicet, aut lachrymis possit aequare labores?
 Virgilius.
 Urbs antiqua ruit multos dominata per annos.
 Luctus, ubique pavor, & plurima mortis imago.
 Rex uero Sedechias principesque eius & amici, urbe capta per desertum (ut Iosephus ait) ualde tutissimũ fu- Iosephus

gierunt. Quod cum a deditiis quibusdam Babylo-
 nis significatum fuisset, persequi eum aggressi sunt.
 Et in hierichontinis interceptum campis, cum uxore
 & liberis ad regem adduxerunt, quem conspectu Na-
 buchodonosor impium & infelicem uocare cepit, &
 iurisiurandi immemorem, eo quod aduersus munificum lar-
 gitorem suum hostiliter egisse uidebatur. Magnus in-
 quiens deus tuam habens odio nequam, te nostro sub-
 iugauit imperio. Et quod tanto regi miserrimum fuit,
 filios eius, & amicos, ipso & ceteris concaptiuis inspi-
 cientibus obtruncauit, ipsi oculos eruens, orbum lu-
 mine. grauemque cathenis uinctum in Babylonem ab-
 duxit. Qua re Hieremiae & Ezechielis qui aduersa si-
 bi prophetae uidebantur uaticinia uera fuisse com-
 pertum est. Nam iuxta Hieremiam, in Babylonem est
 ductus Sedechias, & iuxta Ezechielis sententiam, Ba-
 bylonem non uidit, quia utroque orbis lumine, caecus
 & uinctus, ad eam ducebatur captiuus. Mittit interea
 Nabuzardan principem rex Nabuchodonosor, ut omnem
 templi preciosam suppellectilem auferens angustissimum
 illud templum cui aliud in toto orbe terrarum comparari non
 poterat, domumque regiam & totius orientis inclytam
 urbem solo aequaret, & incenderet, librosque diuinae le-
 gis flammis exureret quod factum impiissimi regis cru-
 delis minister executus est. Hunc igitur finem regnum
 illud nobile habuit, urbsque euerfa est totius clarissima
 orientis. Templumque exustum est, admirabile, non lu-
 daeis modo sed etiam exteris gentibus uenerabile, in
 cuius aedificatione tot artificum manus tam clara iuge

nia defudarunt, tanta uis æris & auri cōsum
 pta est. Regnatum est autem in Iuda a primo Saul ad
 ultimū Sedechiam per reges unum & uiginti, annis se
 cundum supputationem libri Regum ferme quingen
 tis. Iosephi uero quingentis & quatuordecim, aliq̄t mē
 sibus, & diebus. Tēplū uero a prima eius fundatione,
 q̄dringētis ac. xliij. annis steterat, ut Euseb. & Hiero. Eusebius.
 supputare uidentur. Quo & septima & quadragesima Hierony.
 Olympias teste (iuxta eundē Euseb.) Clemēte celebra Clemens.
 ta ē. Hoc autē regni Iudæ exterminium, urbis uastitas,
 & euersio templi uera Iudæ fuit captiuitas. Cuius ses
 ptuaginta anni tripliciter supputantur. Secundum q̄s
 dam a Iosia Iudæorū regis anno tertio decimo, quē ab
 Aegyptijs interfectum diximus, quo Hieremias ma
 tris in utero sanctificatus, orsus ē prophetare, usq̄ ad
 primū annum Cyri potentissimi Persarū regis, quo ut
 postea dicemus laxata captiuitas ē. Porro sc̄dm alios
 a tertio anno Eliachim, q̄ primū Nabuchod. ut supra
 notauim⁹ Iudæā subegit, usq̄ ad annū. xx. Cyri Persarū
 regis. Tertio a desolatiōe templi urbisq̄ incensiōe &
 euersiōe, usq̄ ad. ij. Darij annū, q̄ templū sub Zoroba
 bel & Esdra extractū, & restauratū ē. Vbi cōsyderan
 dū reor, q̄a remissio captiuitatis Iudæorū, & uenia edi
 ficadi templi sub Cyro exordiū habuit, sed sub Darío
 consummat. Vicine nāq̄ gentes, assiduis incursionib⁹
 bus, ædificatiōe tēpli a Cyro pmissā impediēbant, ut
 postea describemus. Et hi sūt sex & xl. āni q̄bus & in
 euangelio hæc tēpli ædificatio dño saluatori a Iudæis
 obijcitur, i. a primo anno Cyri usq̄ ad secundū Darij

sub cuius edicto. consummandæ ædificationis templi
uenia facultasq; concessa est.

¶ De Babylonia quam præpotēs & admirabilis ci-
uitas fuit, deq; eius rege Nabuchodonosor, ac eius fi-
lio ac nepotibus. Et quo pacto Babylonia bis capta
tandem in horrendam diuina comminatione redacta
est solitudinem. ¶ Caplm. VIII. & ultimū.

Ibet hoc loco (uir mihi quidem obser-
uandissime) paulisper a sacrae historie
cursu declinare, & de efferato & potē-
tissimo rege Nabuchodonosor & ur-
be eius Babylonia, quid ī antiquis sit

Babylon
Hierony.

Chaldaea
Lucanus

scriptum historijs, quas ego quidem attigisse potui, in
medium afferre. ¶ Babylon igitur quæ (beato Hiero-
nymo teste) hebraicæ dicitur Babel, interpretaturq; cō-
fusio, eo q; ibi ædificantium turrim. sermo cōfusus sit,
potentissima fuit, ut magnis autoribus referentibus
audiemus. Arx autem illius urbis fuit turris, quæ edi-
ficata post diluuium, in altitudinē dicitur tenere qua-
tuor milia passuum, paulatim de lato in angustias co-
artata, ut pondus imminens facilius a latioribus sustē-
tetur. Describunt autores in ea, templa marmorea, au-
reas statuas, plateas auro lapidibusq; fulgētes, & mul-
ta alia, quæ pene uidentur incredibilia. Hęc Chaldaea
metropolis fuit, & regni sedes, De qua Lucanus pri-
mo Pharsalicæ suæ.

Cunq; superba foret Babylon spolianda trophæis.
Et adeo fuit nobilis (ut postea referemus) ut Chaldaea